

Sveučilište u Rijeci
Ekonomski fakultet Rijeka

GOSPODARSTVO HRVATSKE

Prof. dr. sc. Nada Karaman Aksentijević

**ANALIZA PROMJENE GOSPODARSKE
STRUKTURE PUTEM DINAMIČKIH
KOEFIČIJENATA**

Analiza promjene gospodarske strukture putem dinamičkih koeficijenata obuhvaća:

- **odnose između proizvodnih faktora;**
- **odnose između vrijednosti ostvarene proizvodnje i angažiranih proizvodnih faktora – efikasnost korištenja proizvodnih faktora;**
- **brzinu reproduciranja odnosno zamjene proizvodnih faktora;**
- **odnos između proizvodnje i međunarodne razmjene**

DINAMIČKI KOEFICIJENTI KOJIMA SE ISKAZUJE GOSPODARSKA STRUKTURA U ŠIREM POIMANJU

I. DINAMIČKI KOEFICIJENTI KOJI POKAZUJU ODNOS IZMEĐU POJEDINIH PROIZVODNIH FAKTORA

I.1. Odnos između fiksnih i obrtnih fondova

F : f

Odnos između fiksnih i obrtnih fondova (stalne i kratkotrajne imovine) bitno se razlikuje u pojedinim djelatnostima.

Ovisan je o:

- 1. ekonomsko-tehnološkim karakteristikama djelatnosti;**
- 2. stupnju korištenja kapaciteta**

Zadatak

Vrijednost fiksnih fondova u poduzeću je 5.000.000,00 kuna, a vrijednost obrtnih fondova 1.000.000,00 kuna pri stupnju korištenja kapaciteta od 40%. Izračunajte odnos $F : f$ pri navedenoj iskorištenosti kapaciteta te isti odnos pri stupnju korištenja kapaciteta od 80%!

I.2. Odnos između osnovnih fondova i broja zaposlenih

$$\mathbf{F : Z}$$

(pokazatelj tehničke ili kapitalne opremljenosti rada)

TEHNIČKA OPREMLJENOST RADA

F : Z

- Veća je u djelatnostima koje u strukturi vrijednosti proizvodnje imaju veći udio rada strojeva, a manji udio živog ljudskog rada
- U okviru iste djelatnosti tehnička opremljenost veća je u poduzećima koja imaju moderniju tehničku osnovicu proizvodnje;
- Na razini nacionalnog gospodarstva tehnička opremljenost rada nam pokazuje kolika je cijena jednog radnog mjesta;
- Uz pomoć tehničke opremljenosti rada možemo izračunati vrijednost demografskih investicija;
- Značajan je pokazatelj za odabir proizvodne strukture nacionalnog gospodarstva.

I.3. Odnos između ukupne vrijednosti osnovnih i obrtnih fondova i broja zaposlenih

$$(F + f) : Z$$

(pokazatelj ukupne opremljenosti rada)

II. DINAMIČKI KOEFICIJENTI KOJI POKAZUJU EFIKASNOST KORIŠTENJA PROIZVODNIH FAKTORA

II. 1. Odnos između ukupne vrijednosti uložених fiksnih i obrtnih fondova i ostvarene proizvodnje

$$(F + f) : BDP$$

(koeficijent efikasnosti ili koeficijent intenzivnosti proizvodnih fondova)

II. 2. Odnos između uložених fiksnih fondova i vrijednosti ostvarene proizvodnje

$$F : BDP$$

(prosječni kapitalni koeficijent)

BDP : F
(proizvodni koeficijent)

II. 3. Odnos između vrijednosti ostvarene proizvodnje i broja zaposlenih

BDP : Z
(produktivnost rada)

III. DINAMIČKI KOEFICIJENTI KOJI POKAZUJU BRZINU REPRODUCIRANJA (ZAMJENJIVOSTI) PROIZVODNIH FAKTORA

III. 1. Odnos između fiksnih fondova i amortizacije

$$F : A_m$$

(duljina amortizacijskog razdoblja)

Može se koristiti i inverzni odnos

$$A_m : F$$

**(stopa amortizacije ili prosječna godišnja stopa otpisa
vrijednosti fiksnih fondova)**

III. 2. Odnos između materijalnih troškova i obrtnih fondova

$$Mt : f$$

(koeficijent obrtaja)

365 : koeficijent obrtaja = dani vezivanja obrtnih fondova

III. 3. Odnos između fonda plaća i broja zaposlenih

$$FP : Z$$

(prosječna zarada po zaposlenom)

Pokazuje kvalitetu reproduciranja radne snage

IV. DINAMIČKI KOEFICIJENTI KOJI POKAZUJU ODNOS IZMEĐU PROIZVODNJE I MEĐUNARODNE RAZMJENE

IV. 1. Odnos između uvoza i bruto domaćeg proizvoda

$$U : BDP$$

(koeficijent uvozne ovisnosti)

IV. 2. Odnos između izvoza i bruto domaćeg proizvoda

$$I : BDP$$

(stopa izvoza – pokazuje stupanj izvozne usmjerenosti zemlje)

IV. 3. Odnos između vrijednosti ukupne razmjene s inozemstvom i bruto domaćeg proizvoda

$$(I + U) : \text{BDP}$$

(stopa vanjskotrgovinske razmjene – pokazatelj otvorenosti nacionalnog gospodarstva)

NEKE OD ZAKONITOSTI PROMJENA DINAMIČKIH KOEFIČIJENATA U PROCESU GOSPODARSKOG RAZVOJA:

- 1. Povećava se tehnička opremljenost rada**
- 2. Raste društvena proizvodnost rada**
- 3. Mijenja se prosječni kapitalni koeficijent (ovisno o promjeni
gospodarske strukture)**
- 4. Skraćuje se amortizacijsko razdoblje**
- 5. Povećava se koeficijent obrtaja**
- 6. Raste prosječna plaća po zaposlenom**
- 7. Povećava se izvozna usmjerenost zemlje**
- 8. Raste koeficijent vanjskotrgovinske razmjene**